

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Primum Incitamentum, & Excellentia Sacrificij, quæ ex variis capitibus
cognosci potest. Cap. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

16. finus scribit l. 4. de Trinit. c. 14. Quatuor consistuntur in omni sacrificio: Cui offeratur: Quid offeratur: Pro quibus offeratur: Hæc 4. & alia quædam, ponderabo, apta, ad excitandam in nobis reuerentiam & deuotionem in hoc S. Sacrificio.

CAPVT PRIMVM.

Primum incitamentum est Excellentia Sacrificij, quæ ex variis capitibus agnoscipotest.

17. Primum, ex re quæ offertur SS. Trinitati in hoc sacrificio. Offeritur enim in ea Christi humanitas tota, hoc est, Corpus & Sanguis & Anima Christi, qui ut dicitur Eph. 5. Tradidit semetipsum hostiam & oblationem in odorem suauitatis. Christus, inquit S. Chrysostomus, & sacrificium & sacerdos erat: sacrificium secundum carnem, sacerdos secundum spiritum. Idem immolauit & immolabatur. Ecce se ipsum offert. Oblatus est, inquit Paulus, ad multorum exhaurienda peccata. Et S. Augustinus in titulum Psalmi 26. ante enarrationem secundam: Christus solus sacerdos talis exiit, ut ipse etiam esset sacrificium: Oblatus Deo non aliud quam se ipsum. Quam hostiam, credimus fide diuinâ esse vitam personæ Verbi, & per Verbi substantiam, non per humanam, subsistere, & ut ita dicam, sustentari per eandem substantiam, per quam ipsa persona Verbi subsistit, quo modo nulla humanitas alia, ne quidem B. Virginis, etiam tunc dum Christum conceptum gereret in utero, subsistebat. Quamuis enim res oblata in hoc sacrificio tria intrinsecè contineat, scilicet, substantiam panis & vini ante consecrationem, & species seu accidentia eorum (aliâs non esset sacrificium secundum Ordinem Melchisedech, qui panem & vinum obtulit) post consecrationem; & Corpus ac Sanguinem Christi, seu, Christum ipsum, ut docet Tanner disp. 5. q. 9. dub. 1. n. 28. cum Bellarm. lib. 1. c. 27. & Suarez disp. 79. sec. 1. & probatur ex verbis Missæ & PP. quos citat: vnde B. Laurentius Iustinianus (quem non citat) ser. de Corp. Christi, ait, Christum in altari immolari: amen certum est, inter hæc tria, præstantissimam partem esse Corpus & Sanguinem Christi. Quâ in re duplici ex capite est excellens hoc sacrificium: Primum, ratione ipsius Humanitatis Christi, per se & solitariè sumptæ, præcendendo eam mente, à personâ Verbi cui unita est. Secundò, ratione Verbi, cui intrinsecè per unionem hypostaticam & quidem non simplicem, sed triplicem est unita: nam Christi anima habuit partialem unionem hypostaticam cum Verbo, nunquam dissolutam: Et Corpus Christi habuit unionem hypostaticam cū Verbo partialem, nunquam dissolutam: præterea fuit alia unio hypostatica in Christi Humanitate,

quæ has duas uniones inter se coniungebat, & cum Verbo diuino hypostaticè coniungebat unionem naturalem animæ Christi cum corpore: Et hæc tertia unio hypostatica una cum unione naturali, non fuit in Humanitate Christi in triduo mortis. ita P. Artubal. in 3. part. & alij quidam Theologi.

135. Quod ad ipsam Humanitatem attinet, est summæ Excellentie hoc sacrificium, quia post Deum, ut Deus est, trinus in personis, vnus in essentiâ, nil in thesauris suis Deus habet æquè excellens, vti Christi Humanitatem, consideratam etiam sine unione cum Verbo. Ideò meritò dixit B. Virgo S. Brigittæ l. 3. reuel. c. 13. Humanitas Christi fuit in meo corpore, & suscepit de me carnem & sanguinem: idè ipsa est res pretiosissima, quæ vnquam fuit & est: vnde Christi Humanitas non tantum à sanctis, non tantum ab Angelis, sed etiam à B. Virgine, quæ est Angelis præstantior, quoad gratiam, etiam inferior quoad naturam, & in terris adorabatur, & in cælis adoratur, summo post Deum, ut Deus est, cultu. Ideo id ponderauit Apostolus Heb. 1. 6. Cum iterum introducit primogenitum in orbem terra dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei. Quamuis enim hæc adorationes Christi Humanitatis à B. Virgine & à sanctis Angelis ei deferrentur tanquam Verbo diuino unitæ, temen etiam non cogitando de hac unione cum Verbo, ipsa Humanitas Christi secundum se, quoad alia, merebatur adorationem maiorem quàm alia persona creatæ, nimirum hyperdulam excellentem, maiorem quàm B. Virgini debeatur, sex ob causas: Primum, ob habitus omnes gratiæ & virtutum Christo conuenientes, infusus ei à Deo, tanquam capiti generis humani in gradu excellentissimo, in quo nulla pura creatura eos habuit. Secundò, quia erat concepta sine opera viri, solius Spiritus sancti operâ. Tertio, quia eius Corpusculum contra morem aliorum fuit in instanti plenè totum formatum diuinâ virtute. Quarto, quia exiuit ex utero saluâ virginitate Matris Mariæ. Quintò, quia sine peccato vllò semper fuit. Sextò, quia anima eius ab instanti conceptionis Deum perfectissimè videre cepit. Deinde ipsa gratia unionis (ut quid creatum est) cum Verbo, meretur imperfectam latram, ut contra Vasquezium disp. 96. c. 4. & seq. & l. 7. de ador. disp. 4. c. 4. docet Suarez disp. 53. sect. 2. & 3. & Tanner disp. 1. de Incarn. q. 7. dub. 7. n. 134.

137. Accedit & hoc Motiuum ad deuotissimè offerendum hoc SS. Missæ sacrificium, quia perfectiorem Christi Humanitatem nos nunc Deo offerimus in Missa, quàm Christus ipse in vltima cæna obtulerit, septem ob causas:

Primum, quia nunc offerimus immortalem: nã, ut ait Apostolus Rom. 6. 9. Christus non moritur, mors illi vltra non dominabitur: Christus autem obtulit mortalem.

Secundò, non tantum immortalem, sed etiam

impassibilem offerimus. Christus autem in vltima cena obrulit eam passibilem, & paratam ad patiendum, & quæ illa ipsa die cepit pati. Erat quidem opinio Hugonis de S. Victore, magnæ auctoritatis viri, & æstimati à S. Bernardo, cuius ad eum extat epistola 77. & à S. Bonaventura ac S. Thoma qui eius auctoritate confirmant suas doctrinas, *Quod Christus ante passionem diuersis temporibus quatuor dotes corporis glorificati assumpsit, scilicet subtilitatem in Natiuitate, quando de clauso Virginis utero exiit: Agilitatem, quando ambulauit sicis pedibus super mare: Claritatem in Transfiguratione; impassibilitatem in cena, quando Corpus suum Discipulis tradidit manducandum, & secundum hoc, dedit Discipulis suis Corpus suum impassibile & immortale.* Sed hanc sententiam de impassibilitate & immortalitate corporis in vltimâ cenâ, refutat S. Thomas tum auctoritate, tum ratione. Auctoritate Innocentij III. Papæ, qui l. 4. de sacr. mystaltatis c. 11. post med. dicit: *Tale Corpus tunc dedit Discipulis, quale habuit. Habuit autem tunc Corpus passibile & mortale: ergo Corpus passibile & mortale Discipulis dedit.* Ratione verò S. Thomas sic probat: *Impossibile est, inquit, quod circa impassibilitatem dicitur: quia idem verum Christi Corpus erat, quod à Discipulis tunc in propriâ specie videbatur, quinimò erat passioni paratum: vnde nec ipsum Corpus Christi quod in specie sacramenti dabatur, impassibile erat. Impassibili tamen modo erat sub specie sacramenti, quod in se erat passibile sicut inuisibiliter, quod erat in se visibile. Et patet ex Christi verbis: Hoc est Corpus meum, quod pro vobis traditur. Atqui traditum est passibile, impassibile autem tradi ad mortem non potuit, ergo passibile eis in Eucharistiâ dedit.*

Tertia causa, ob quam nunc offerimus Deo Christi Humanitatem perfectiorem, est, quia nunc habet Corpus illud, dotes gloriosi Corporis, quas ante mortem non habebat. Nam quod supra dixerat Hugo Victorinus de dote subtilitatis in Christi Natiuitate, & de dote agilitatis, dum ambulauit sicis pedibus super aquas, refutat S. Thomas: Huiusmodi enim dotes corporis gloriosi proueniunt, ex redundantia gloria anime ad Corpus; Christus autem ante passionem cohibuit hanc redundantiam, sed permittebat carni suæ pati quæ propria: & ideo omnia ista facta sunt miraculose per virtutem diuinam. Vnde Aug. dicit tr. 121. in Ioan. à medio: Moli Corporis, vbi diuinitas erat, ostia clausa non obstituerunt. Ille quippe non eis apertis intrare potuit, quo nascente, Virginitas Matris inuoluta permansit. Et Dionysius dicit in quadam epistola, Quod Christus super hominem operabatur ea, quæ sunt hominis: & hoc monstrat Virgo supernaturaliter concipiens, & aqua instabilis, terrenorum pedum sustinens grauitatem.

Quarta causa, quia nunc offerimus Christi Humanitatem cum completâ satisfactione pro nobis, & cum completis omnibus meritis, quæ in eo ante mortem completa non fuerunt, sed

Christi morte completa sunt. Ita docent Theologi, & probatur ex Isaiâ 53. v. 10. 11. 12. & Heb. 9. 15. & c. 10. 14. Zach. 9. 11. Vnde meritò S. Thomas 3. p. q. 48. a. 1. ad 3. ait: *Passionem Christi habuisse aliquem effectum, quem non habuerunt precedentia merita, non propter maiorem charitatem, sed propter genus operis quod erat conueniens tali effectui, vt patet ex rationibus supra inductis de conuenientia Passionis Christi. q. 43. a. 3. & aliis. Et q. 49. a. 6. ad 2. ait: Christum per priora merita meruisse exaltationem suam anime, cuius voluntas charitate & aliis virtutibus informabatur. Sed in passione, meruisse suam exaltationem, per modum eiusdem recompensationis etiam ex parte corporis: iustum est enim, vt Corpus, quod fuerat ex charitate passioni subiectum, acciperet recompensationem in gloria. Pulchrè hanc rem declarat S. Hieronymus Pelusiota, S. Chrysostomi discipulus: *Iacob herorum pellibus coniectus, ac paternam benedictionem consecutus, Dominum ac Saluatorem nostrum significauit, qui peccato obnoxiam naturam circa peccatum suscepit, ac vitiosos ipsius affectus in se ipso interemit, hoc enim mortuorum pellium indumentum designat. Quandoquidem nihil iam bœdnam, ac sinistro latere atque condemnatione dignum, in naturâ reliquit: verum terrenis ipsius membris morte affectis, Patri, perpetuâ salutis nostræ fame flagrantis, gratum ac suauem cibum obtulit, nobisq; in se ipso nunquam eripiendam benedictionem fontis in morem protulit.**

Quinta causa, quia nunc offerimus Humanitatem, quæ nobis cœlum aperuit, quod ante mortem erat occlusum, & quod nullus erat ingressus. Heb. 6. 20. & c. 10. 20. & quod primum aperuit die suæ Ascensionis & introitus in cœlum.

Sexta causa, quia iuxta doctrinam S. Thomæ 3. p. q. 22. a. 2. ad 3. Sicut Humanitas Christi, est à principio fuerit sanctificata in vnioue hypostatica tamen cum in passione oblata est Deo, fuit nouo modo sanctificata, scilicet vt hostia actualiter tunc exhibita: acquisiuit enim tunc actualem hostia sanctificationem: quâ ornatam, nunc eam in Missâ offerimus: nouam talem obtulit Christus in cenâ.

Septima causa, quia eadem Christi Humanitas, & quidem in perfectiori statu, vt paulò ante ostensum est, existens, Deo nunc incrementum offertur, non tantum à Christo, sed etiam à Sacerdote, & ita nouam quandam sacramentalem sanctificationem acquirere dici potest, in quantum actualiter Deo, tanquam salutis incrementa hostia, & plenè completum nostræ Redemptionis pretium, offertur, siue pro peccatis, siue in gratiarum actionem, siue ad impetranda eius beneficia, siue in solam laudem & glorificationem Diuinæ Maiestatis.

Quod attinet ad Christi Humanitatem consideratam vt Verbo vnitam, multò magis ex hoc capite est hoc sacrificium excellentissimum. Quamuis enim non offeramus in hoc sacrificio Diuinitatem, nec personam Verbi offerimus tamen

Christi.

3. p. q. 81. a. 3.

3. p. q. 28. ad 3.

139.

140.

141.

142.

143.

144.

Christum hominem Deum, Christi Humanitatem, non qualemcunque sed unitam Verbo, atque in hoc habentem infinitum valorem, ratione Verbi infiniti: sicut si offerremus Imperatori vas aureum solum, rem gratam offerremus, magis tamen gratam, si idem vas offerremus ei, lapide aliquo aliquot millionum pretij ab eo nobis donato, exornatū. Id facimus, quia nobis Deus cum Christo omnia donavit, Rom. 8. 32. Quia Deus sic dilexit mundum ut Filium suum (id est, Verbum) unigenitum dederit: Ioan. 3. 16. Ideo dum offerimus hoc sacrificium, certo quodam modo Deo restitimus Verbum humanatum, & Diuinitatis personam, non in se, sed in eius humanitate, que est materia & obiectum oblationis nostræ; Deo representamus in modo perfectiore extensiuè, quam fuerit, ante mundi Creationem hoc Verbum. Tunc enim erat solum in se: nunc verò est veltitum Humanitate, non sicut veste adiacente, sed tanquam re sibi unita indissolubili unione. Quocirca in tali statu, iam est Verbum perfectius in celo, quam fuerit ante creationem mundi, & ante Incarnationem. Merito ergo Urbanus Papa 8. in Diplomate præfixo nouæ editionis Missalis Romani, eius auctoritate recogniti anno 1634. scripsit: *Si quid est in rebus humanis plane diuinum, quod nobis superni ciues si in eos iniuria caderet, inuidere possent, id certe est, sacrosanctum Missæ sacrificium, cuius beneficio fit, ut homines quadam anticipacione possideant in terris calum, dum ante oculis habent & manibus contrectant ipsum cali terræq; Conditorum. Quo magis est mortaliibus laborandum, ut hoc tantum privilegium cultus atque honore debito tueantur, ac uentq; Angelos negligentia ofores, qui sunt amulæ reuerationis. Imò perfectiorem nunc adhuc tres ob causas offerimus Christi Humanitatem, omnibus consideratis, quam nunc sit in celo:*

Primo, quia offerimus eam cum speciebus sacramentalibus, quibus ea aded unita est sacramentaliter, ut si per impossibile non esset Christus in celo, nec alibi, per consecrationem a desset, unitus sacramentaliter speciebus cum sua Humanitate, & cum sua Diuinitate in persona Verbi, & ad motum specierum moueretur Christi Corpus & persona Verbi & tota Trinitas, si per immensitatem non esset extra species sacramentales. Quod illustro doctrinâ S. Thomæ qui docet 2. 2. q. 27. a. 8. *Dilectionem, quâ proximus amatur propter Deum, esse magis meritoriam eâ, quâ solus Deus amatur non amando proximum. Causam dat: Quia talis dilectio proximi, includit dilectionem Dei, sed dilectio Dei non includit dilectionem proximi. Ac si diceret: perfectius est obiectum illius dilectionis, quam huius, quia illud non solum Deum continet, sed etiam proximum amatum propter Deum. Similiter ergo modo, Christi Corpus cum speciebus, in ratione obiecti intelligibilis, est quid plus, quam solum sine speciebus consideratum; quæ tamen seorsim & secundum se spectate, inquit Tanner citans Bellarminum & Suarium & Lancij Opusc. Tom. 2.*

Valentiam, & cogitatione à Christo seuincta, tanquam totum obiectum. Quod, cultus, coli possunt absolute loquendo, non perfectò cultu latria; sed longe minori, quamuis talis cultus publico usu Ecclesie receptus non sit, nec regulariter adhiberi debeat, Suprà autem nu. 176. dixerat, Sacramentum totum Eucharistia, prout Christum continet & species simul, eodem actu latria rectè simul coli & adorari, eo modo, quo Rex & purpura Regis, prototypon & imago, simul & eodem honoris actu coluntur.

Et ratio prioris disti est, quia illæ species per se consideratæ, habent quandam excellentiam, quæ est obiectum cultus & honoris alius. Nam, ut ait Suarez loco suprà citato, *Species mente disincta à Christi Corpore, sunt res quedam sanctæ, & ex coniunctione ad Christum sanctificatæ; & pertinent intrinsecè ad substantiam sacramenti Eucharistia, quia sunt sensibiles, & signum practicum gratiæ sanctificantis, & materia Eucharistia consecratæ; ut cum S. Thoma q. 74. ar. 1. ad 3. & aliis docet Tanner disp. 5. q. 3. dub. 3. numer. 41. Et ut num. 51. idem ait, species sunt Sacramentum tantum, unio verò interna Fidelium per scientiam & caritatem est res Sacramenti. Et, ut idem Suarez disp. 47. sect. 4. §. Secundò, ergo, ait; Species Eucharistia rectè dicuntur instrumentum coniunctum Corporis Christi, quia ab illo sustentur & quasi omnipotentis manu tenentur, unde supernaturalem vim seu concursum ad operandum accipiunt. Et dicuntur continere Corpus Christi, cap. Firmiter. de Summa Trinitate. Quod hæc etiam ratione propriissimè intelligitur, quia non solum respectu nostri illud circumdant, sed etiam efficiaciã suã intra se continent, ita, ut ab illis separari non possit. Et ad motum earum, Christi Corpus mouetur præstantius, quam moueretur Angelus moto corpore quod assumpsit, in quo Angelus non moueretur ex vi motus Corporis, sed potius ipse se moueret, ut corpus comiteretur. Quod totum Suarez §. Dico secundò, ait prouenire, ex reali quodam vinculo inter Christum & species, per efficientiam & quasi attractionem vnus ad alterum. Præterea ob hæc ipsa, continent in se perfectionem maiorem, quam esset in corpore, quod ambularet super aquas nec mergeretur, quod dæmon naturali vi potest præstare, non potest autem, ut accidentia existant eadem numero, sine subiecto sustentante, prout existunt in Eucharistia, & ut quantitas illa in Eucharistia, sibi inhærentia accidentia sustentans, sine subiecto ipsa existat, ut existit in Eucharistia, & ut accidentia efficiant omnem accidentalem actionem, quam poterant antea, etiam corruptionem substantiæ & nouæ generationem, & possint moueri localiter, alterari, augeri, diminui, etiam per partium corruptionem: & ut ex his fiat vera tum nutritio, tum generatio ignis vel vermis: ut bene post alios docet Tanner q. 6. disput. 5. dub. 3.*

Denique Eucharistia per species tanquam per in-

ro. 4. d. 5.
q. 8. nu.
177.
Suar. 3. p.
d. 65. l. 2.
Val. q. 11.
pun. 2.

149.

150.

T 3

stru-

strumentum Corporis Christi, virtute corporis Christi producit effectus illos gratiæ, & alios. Et quidem Physicè (quomodo eos non producit mors & Passio Christi, quæ tantum per modum meriti & satisfactionis illos producit) & non tantum moraliter, vt cõtra Vasquez docet, Valentia Suarez, Bellar. Henriq. Albert. Tanner d. 3. q. 3. dub. 2. n. 47. & seqq.

351. Porro Suarez disp. 64. sect. 2. ait; *Species, vt mente disiunctas à Corpore Christi, quia non habent in se excellentiam increatam, propter quam sint digna adoratione latria primariã erit, adoratio earum respectiua, & secundiaria latria, qualis est adoratio imaginis, quando hoc modo & separatiu à prototypo adoratur. Quã etiam ueneratione digna sunt cetera sacramenta seu sacra signa, vt ex 7. Synodo, multis in locis colligi potest; & ex S. Dionysio c. 3. de Cal. hier. & S. Augustino lib. de Catech. rud. c. 26. & S. Damasc. orat. de imagin. Hæc Suarez. Ego tamen minore cultu quam latriæ coli posse alia sacra signa, ostendi in*

352. *Controuer. de adorat. imagin. c. 6. Nam & Christi Humanitatis adoratio ratione humanitatis Christi, perfecta omni munere gratiarum, non est adoratio latriæ, sed dulciã. Ita vt vna eademq; persona Christi adoretur adoratione latriæ propter suam diuinitatem, & adoratione dulciã, propter perfectionem Humanitatis, vt docet S. Thomas 3. p. q. 25. ar. 2. & alij citati à Tanner. disp. 1. de Incarn. q. 7. n. 124. Sed vt supra dixi, saltem hyperdulia Christi Humanitati debetur. Sic enim omnes Catholici eã B. V. Mariam, adorari putant, multo magis, id Christi Humanitati ab eã genitæ, ob cuius respectum illa sic adoratur, debetur hyperdulia, & quidem excellentior quam Matri, & quasi latria secundiaria, vt bene dixit Suarez supra citatus nu. 35. Nec S. Thomas aliud sensit, siquidem loco paulo antè citato dixit: *Deum ratione Deitatis adorari latriã, ratione dominij adorari dulciã.* Certum autem est, eum dulciã nomine intellexisse præstantiorem cultum, quam sit illa Dulciã, quã colimus sanctos B. Virgine inferiores: per dulciã ergo Christi Humanitati debitam, S. Thomas intellexit, altioris ordinis cultum, quam sit dulciã quã colimus Sanctos.*

353. *Secundiã causa, ob quam nunc perfectiorem (quoad modum mirabiliorem) Christi Humanitatem Sacerdotes Deo offerimus in Missa, est quia eam offerimus existentem modo mirabiliore quam existat in cælo. Est enim in Eucharistiã per modum animæ existentis in corpore, & per modum Dei existentis in creaturis. Offerimus enim Christi Corpus existens totum in totis speciebus, & totum in qualibet minimã parte eorum quantitatem minimam habente, vt cum S. Thoma in 3. p. q. 76. a. 1. 2. 3. docent omnes Theologi, idque esse de fide patet ex Concilio Florentino in Decreto vnionis, & Trident. sess. 13. c. 3. & can. 3. vt bene docent Valentia, Suarez, Tanner. Et quidem habentem in minimã parte specierum, Organicum materiale*

Corpus suum totum, & secundum suam quantitatem, & reliqua accidentia intrinseca absoluta, quam in cælo habet, sed sine extensione ad locum: ita tamen, vt caput sit supra collum, non supra pectus, vel pedes immediatè &c. sed est in Eucharistiã cum suo ordine & dispositione substantialium partium Corpus totum integratum sine quantitate coextensa ad locum. Et tali modo, vt ne quidem à Beatorum oculis, nec ab oculo B. Virginis, nec ab Angelis per principia naturalia naturaliter videri possit præsentia Sacramentalis Corporis Christi, nec ipsum Corpus Christi in Sacramento (secus est de oculo Christi respectu sui Corporis, vt putat Valentia & Sotus) vt docet S. Thom. 3. p. q. 76. a. 7. & in 4. d. 10. q. 1. a. 4. q. 1. & dist. 11. q. 3. & Valentia, Suarez, Vasquez, & alij citati à Tanner. disp. 5. q. 5. dub. 5. n. 64. & 69. per miraculum tamen eleuato oculo posset videri vt ait S. Thom. in 4. d. 11. q. 1. a. 4. quæstiunculæ 2. Scotus, Sotus, Marilius. Tantum ergo per scientiam beatificam, & per propriam speciem, scientiã infusa cognosci potest præsentia Corporis Christi, & Corpus prout est in Sacramento, quod pulchrè probat S. Th. loc. cit.

354. *Tertiã causa, ob quam nunc offerimus perfectiorem (quoad modum existendi) Christi Humanitatem in Missa, quam sit in cælo, est, quia offerimus illam in pluribus locis existentem, scilicet sub specie panis, & in alio loco sub specie vini, & sæpe in pluribus particulis loco à se disiunctis, dum eas consecramus: & si dantur actu indiuisibilia in continuo (vt iam multi tenent, etsi vario modo id explicant) in particulis penè innumeris &c. Hæc existentia in pluribus locis eiusdem Corporis, etsi non sit circumscriptiua (quod quidam negant etiam à Deo fieri posse) est magnum miraculum (quod videtur incredibile multis hæreticis & Ethnicis) ac proinde perfectio supernaturalis est. Quocirca si 355. *Elisæus habuit incitamentum ad reuerentiam erga Deum & deuotionem, quando Deus illi dedit potestatem, quã multiplicauit panes tempore famis 4. Reg. 4. 43. multo magis nos; quia maius est miraculum, vnum Corpus esse in tot locis per verba à nobis prolata.**

356. *Ex dictis patet, ratione rei oblata, hoc facticum esse præstantius oblatione Christi Domini factã per B. V. die Purificationis, & per Simeonem, qui eum in vlnas accepit; & oblationibus ac actibus sanctorum in cælo, dum Deum vident, quia non offerunt ibi rem tam præciosam. Actus enim eorum non sunt æquales Christo, quem offerimus, nec Christum offerunt, nisi extrinsecè per modum obiecti, representando eius merita, vt facimus extra Missam in hac vitã. Meritò ergo B. Laurentius Iustinianus. ser. de Corp. Chri. ait: *Nullum acceptabilius Deo offerri sacrificium, siue ad exoluendum laudes, siue ad agendum gratias, siue ad impetrandam indulgentiam, siue ad glo-**

riam promerendam, quam Corporis & Sanguinis Christi sacrosanctum Mysterium. Videndum ergo, ne nostrâ irreuerentiâ & indeuotione, dehonellemus tam magnæ rei oblationem.

157. Quocirca si Deus per Isaiam ait c. 52. *Mundumini qui fertis vasa Domini*, de quo loco vide Nigron. in Reg. comm. 2. num. 38. 39. quanto magis nos, qui offerimus Deo Christi corpus & Sanguinem, mundissimi esse debemus, & cum reuerentiâ ac deuotione tractare rem, quâ post Deum nulla est æquè præstans, munda, & sancta, & ueneratione digna patriæ, ob vniouem hypostaticam cum persona Verbi? Quando populus debuit audire Deum loquentem ad Moysen (Deo sic volente) vt Moysi crederet in perpetuum Exod. 19. 9. & seqq. Deus dixit Moysi: *Vade ad populum, & sanctifica illos hodie & cras. Lauantur vestimenta sua, & sint parati in diem tertium, in die enim tertiâ descendet Dominus coram omni populo super montem Sinai & c. Moyses sanctificauit populum: & vni lauisit vestimenta sua, ait ad eos, ne appropinquetis vxoribus vestris. Et veit. 22. Sacerdotes quoque qui ascendunt ad Dominum sanctificentur, ne percussat eos. Quanto ergo magis mundi & sanctificati esse debent, non iam audituri Deum, sed oblaturi Deo Corpus & Sanguinem Dei hypostaticè, vni personæ Diuinæ & non aeriæ voci, sed Verbo æterno Dei, & habituri præsentem Christum quem offerunt. Non cogitas, inquit S. Chrysostom. hom. 1. in Isai. Vidi Dominum, ipsum hic adesse inuisibiliter Dominum, qui vnus cuiusque motum metitur, & conscientie rationem habet?*

154. Imò ad efferendas fordes è templo Dei, quibus erat contaminatum, Sacerdotes & Leuitæ prius sanctificati sunt 2. Paral. 29. 15. rogatu S. Ezechie Regis.

155. Quocirca, vt finiam hoc punctum, dico ex P. N. Generali Claudio, epist. de officij Diuini recitatione, & celebratione Missæ pag. 366. & seqq. *Si hoc sacrificium offertur Deo rerum omnium effectu, quamuis turtures solummodo, columba, aut vituli, more antiquorum ipsi offerrentur, insignis tamen timor, puritas & reuerentia requireretur. Si ergo nobiscum reputabimus offerri Christum ipsum, vnigenitum Dei Filium, ad dexteram Patris sedentem, verum ac summum Sacerdotem simul & sacrificium, manifestè constat, quantum præterea momenti adiungatur.*

CAPVT SECVNDVM.

Secundum Incitamentum.

156. Dicit de excellentiâ Missæ, quam habet ex re quæ offertur, nunc dicam de excellentiâ eius, ratione oblationis ipsius, seu actionis ipsius sacrificandi, & vt ita dicam, sacrificacionis, seu immolationis hostiæ quam Deo offerimus.

158. In primis autem suppono, consecrationem (&

quidem vtriusque speciei separatim factam, seu successiuè) prout sumitur pro transubstantione panis & vini in Corpus & sanguinem Christi, quæ fit per verba consecrationis à sacerdote verò prolata, pertinere ad essentiam sacrificij, vt post alios docent Bellarminus l. 2. de Missa c. 27. & l. 4. c. 22. Valentia q. 11. pun. 1. § 5. Suar. disp. 79. sect. 4. disp. 25. sect. 6. Vasquez disp. 122. & 223. c. 3. Tanner. disp. 5. q. 9. dub. 2. n. 36. Lessius infra citatis locis. Konink q. 81. a. 1. dub. 5. num. 96. Imò totam essentiam sacrificij Missæ in solâ consecratione positam esse, iudicio Suarij l. c. sect. 5. Vasq. l. c. 5. Lessij l. 2. de perfect. diuinis c. 13. & l. 2. de iustit. c. 38. dub. 2. Tanner l. c. nu. 41.

159. Et hoc clarè iudicat S. Gregorius Nyssenus: *Qui dedit discipulis suis corpus suum ad comedendum, aperte demonstrat, iam perfectam & absolutam factam esse agni immolationem. Non enim idoneum ad edendum esset corpus victima animatum. Cum itaque de corpore suo ad edendum, & de sanguine suo ad bibendum praberet. Discipulis, iam latenter pro potestate mysterium administrantis, ineffabiliter & inuisibiliter corpus immolatum erat, scilicet ante comestionem Corporis Christi, hoc est, post verba illa consecrationis prolata: Hoc est Corpus meum: Hic est Sanguis meus. Et ita S. Thomas 3. p. q. 82. a. 10. in corp. ait: *Deo in consecratione Eucharistia, sacrificium offertur. Sola enim consecratio vtriusque speciei fit nomine Christi, & verbis in personâ eius prolatis, quia ille est principalis Sacerdos offerens, vt est de Fide definitum in Conc. Flor. & capitulo: Firmiter de summa Trinitate, & Fide Catholica. Secundo, per Consecrationem verbis factam Christi, fit mutatio rei oblatæ, & transubstantiatio, quæ mutatio est de essentiâ sacrificij. Tertio, quia per consecrationem panis separatim à consecratione vini, ponitur ex vi verborum, solum Corpus Christi sub speciebus panis: & post consecrationem vini, solus sanguis Christi ex vi verborum, & sic Christi mors realiter repræsentatur, sensibiliter, ob species sensibiles remanentes, & ob verba sensibilia prolata: quia repræsentatur Corpus separatum à sanguine, & quasi maceratum ac immolatum: mors enim naturalis sequitur ex separatione sanguinis à corpore. Et hac ratione realiter, sed in cruentè, in Missa per consecrationem repræsentatur sacrificium Passionis Christi & mortis in cruce peractum cruentè, seu Christus in cruce occisus. Merito ergo S. Gregorius Nyssenus or. 1. de Resurrect. supra citata, ait, Christi Corpus & Sanguinem fuisse immolatum in vltima cænâ ante eius sumptionem (quanquam & eius sumptio est complementum sacrificij.) *Victima, inquit, corpus non est ad edendum idoneum si animatum sit: quare cum Corpus edendum & Sanguinem bibendum Discipulis exhibuit, iam arcanâ & non aspectabili ratione, Corpus erat immolatum. Quamuis autem sumptio Eucharistia, ex Diuino præcepto, necessaria sit Sacerdoti ex Christi institutione,***